

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
Αχαρνών 2, 10432 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331, Fax: 210-2124524

Αθήνα, 19/03/2021
Αριθμ. Πρωτ.: 218/47402

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/νση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών

ΘΕΜΑ: «Στήριξη του κλάδου της ελαιοκαλλιέργειας στην ευρύτερη περιοχή της Νοτιοδυτικής Μαγνησίας»

ΣΧΕΤ: **Η ΠΑΒ 1504/10-2-2021**

Απαντώντας στην παραπάνω Αναφορά που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Χρ. Μπουκώρος**, σας πληροφορούμε τα εξής:

Αξιοποίηση του ΠΑΑ 2014-2020 για την αντιμετώπιση της πανδημίας στον γεωργικό τομέα

Αναφορικά με τα μέτρα που λαμβάνονται στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020 και αφορούν στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας COVID 19 στον γεωργικό τομέα, σημειώνεται ότι, στο πλαίσιο αντιμετώπισης των δυσμενών επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19, επιπτώσεις που συνιστούν λόγο ανωτέρας βίας, ο σχεδιασμός περιλαμβάνει τη λήψη μέτρων τόσο σε κανονιστικό - ενωσιακό επίπεδο όσο και σε εθνικό επίπεδο, τα οποία θα συμβάλλουν στην ομαλή εφαρμογή του ΠΑΑ 2014-2020, καθώς και στη διευκόλυνση των ωφελουμένων του.

Διευκρινίζεται ότι ο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020 είναι τομεακό αναπτυξιακό πρόγραμμα, που με βάση τα ισχύοντα στους σχετικούς Κανονισμούς της Ε.Ε., οι επιλεξιμότητές του για την ενίσχυση του πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα της αγροτικής οικονομίας επιτρέπουν παρεμβάσεις επενδυτικού κυρίως προσανατολισμού, όπως αυτές που έχουν ήδη γίνει με τα μέτρα των νέων γεωργών, των σχεδίων βελτίωσης, της μεταποίησης γεωργικών προϊόντων, των ομάδων παραγωγών, τις δράσεις του LEADER, καθώς και φιλο-γεωργοπεριβαλλοντικές παρεμβάσεις, όπως αυτές της βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας.

Στη βάση αυτή, οι όποιες παρεμβάσεις στο πλαίσιο του ΠΑΑ για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας COVID – 19, έχουν συμπληρωματικό χαρακτήρα στα μέτρα που ήδη λαμβάνονται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και αφορούν στη χορήγηση άμεσων ενισχύσεων και αποζημιώσεων, όπως γίνεται, για παράδειγμα, με την εφαρμογή άμεσων κρατικών ενισχύσεων, τις ενισχύσεις de minimis κ.λπ.

Μία τέτοια παρέμβαση αποτέλεσε η ενεργοποίηση του Μέτρου 21 «Εκτακτη, προσωρινή στήριξη στους γεωργούς των τομέων που πλήττονται ιδιαίτερα από τις

επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19», μετά από σχετική τροποποίηση τόσο του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 όσο και του ΠΑΑ.

Στην κατεύθυνση αξιοποίησης του εν λόγω νέου μέτρου επιλέχθηκε να στηριχθεί, για πρώτη φορά στα χρονικά, ο κλάδος του ελαιολάδου. Η συνολική συγχρηματοδοτούμενη ενίσχυση, που προβλέφθηκε και χορηγήθηκε στους δικαιούχους, ανήλθε σε 126 εκατομμύρια ευρώ, και συνιστά το μέγιστο δυνατό ποσό που με βάση τον σχετικό Κανονισμό της Ε.Ε. μπορεί να χορηγηθεί, εξαντλώντας τις χρηματοδοτικές δυνατότητες του ΠΑΑ [2% των πόρων της συμμετοχής του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ 2014-2020) στο ΠΑΑ κάθε Κ-Μ].

Επιπλέον της πρόβλεψης για ενεργοποίηση του νέου μέτρου, υπενθυμίζεται ότι, στο πλαίσιο του ΠΑΑ και για τη χρηματοδοτική ενίσχυση των παραγωγών και των μεταποιητικών επιχειρήσεων που υλοποιούν επενδύσεις, έχει προβλεφθεί η ενεργοποίηση, μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων, του Ταμείου Εγγυοδοσίας Αγροτικής Ανάπτυξης. Η Συμφωνία για τη σύσταση του Ταμείου Εγγυοδοσίας Αγροτικής Ανάπτυξης υπεγράφη από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και εκπροσώπους του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων τον Σεπτέμβριο του 2019 και συνιστά το πρώτο στην Ελλάδα και ένα από τα πρώτα και μεγαλύτερα στην Ευρώπη χρηματοδοτικά εργαλεία αυτού του είδους στον αγροτικό τομέα, το οποίο συστήθηκε προκειμένου να καλύψει στοχευμένα μέρος του χρηματοδοτικού κενού στην πρωτογενή παραγωγή. Συγκεκριμένα, μέσω αυτού του χρηματοδοτικού εργαλείου και της εγγύησης που παρέχεται, δίνεται η δυνατότητα σε αγρότες, αγροτικούς συνεταιρισμούς, ομάδες και οργανώσεις παραγωγών, καθώς και σε ιδιωτικές επιχειρήσεις σε συγκεκριμένους κλάδους της μεταποίησης και εμπορίας αγροτικών προϊόντων που πραγματοποιούν επιλέξιμες επενδύσεις, να χρηματοδοτηθούν με προνομιακούς όρους και μειωμένες εξασφαλίσεις. Το Ταμείο Εγγυοδοσίας Αγροτικής Ανάπτυξης συγχρηματοδοτείται από την Ελληνική Δημοκρατία και την Ευρωπαϊκή Ένωση, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕFSI).

Για το Ταμείο Εγγυοδοσίας Αγροτικής Ανάπτυξης το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων έχει δεσμεύσει ποσό ύψους 80 εκατομμυρίων ευρώ από το τρέχον Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης, ενώ η διεύρυνση του Ταμείου Εγγυήσεων, με τη συμμετοχή επτά Τραπεζών (Πειραιώς, Εθνική, Eurobank, Συνεταιριστική Θεσσαλίας, Συνεταιριστική Καρδίτσας, Procredit και Παγκρήτια), το καθιστά έναν ιδιαίτερα ισχυρό, ελκυστικό και ανταγωνιστικό επενδυτικό μηχανισμό, καθώς αποκτά δυνατότητες ανάπτυξης χαρτοφυλακίου δανείων της τάξης του συνολικού ποσού των 480 εκατ. ευρώ με ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους για τους Έλληνες παραγωγούς και τις μεταποιητικές επιχειρήσεις αγροτικών προϊόντων, ξεπερνώντας τις αρχικές προσδοκίες σχεδιασμού του.

Οι χρηματοδοτήσεις θα χορηγούνται με τη μορφή μακροπρόθεσμου δανείου για την κάλυψη των παγίων δαπανών και των επενδυτικών σχεδίων των επιχειρήσεων, που έχουν ενταχθεί σε δράσεις του ΠΑΑ 2014-2020 (Σχέδια Βελτίωσης και Μεταποίησης) ή υλοποιούν συναφείς επενδύσεις, καθώς και με τη μορφή κεφαλαίου κίνησης για δαπάνες που είναι άμεσα συνδεδεμένες με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου. Το ποσό της χρηματοδότησης ανά δικαιούχο κυμαίνεται από 10.000 ευρώ έως και 5.000.000 ευρώ.

Πληροφοριακά, αναφέρεται ότι έχει τεθεί σε λειτουργία από 01/12/2020 και η ηλεκτρονική πλατφόρμα του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) για την υποβολή από τους ενδιαφερόμενους παραγωγούς-επενδυτές αιτήσεων δανειοδότησης προς τις Τράπεζες που συμμετέχουν στο Ταμείο Εγγυοδοσίας Αγροτικής Ανάπτυξης, σε συνέχεια των επιχειρησιακών συμβάσεων που σύναψαν με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων στο πλαίσιο των χρηματοδοτικών εργαλείων του ΠΑΑ.

Επιπρόσθετα, έχει προβλεφθεί η δυνατότητα εκχώρησης της δημόσιας δαπάνης των επενδυτικών σχεδίων εκσυγχρονισμού γεωργικών εκμεταλλεύσεων και μεταποίησης γεωργικών προϊόντων σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα για τη λήψη δανείου για τους σκοπούς της επένδυσης. Ταυτόχρονα, για τη διευκόλυνση της υλοποίησης των επενδύσεων στα μέτρα των Σχεδίων Βελτίωσης και της Μεταποίησης - Εμπορίας Γεωργικών Προϊόντων του ΠΑΑ, προβλέπεται η χορήγηση προκαταβολής στους δικαιούχους.

Πλέον των ανωτέρω, στο πλαίσιο της αντιμετώπισης των δυσμενών επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19, σημειώνεται ότι έχουν προταθεί στην Ε.Ε. και έχουν γίνει εν μέρει αποδεκτά μέσω τροποποίησης των σχετικών κανονισμών, μία σειρά μέτρων διευκόλυνσης των ωφελουμένων του ΠΑΑ και απλοποίησης διαδικασιών και κανόνων που αφορούν στην εφαρμογή του. Οι εν λόγω τροποποιήσεις, οι οποίες ενσωματώνονται από τους Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης στο εθνικό θεσμικό πλαίσιο που διέπει την υλοποίηση των αντίστοιχων Μέτρων και Δράσεων του ΠΑΑ, προβλέπουν κατά περίπτωση:

- Νομοθέτηση του ακατάσχετου και αφορολόγητου των ενισχύσεων που χορηγούνται για την αντιμετώπιση της πανδημίας.
- Παράταση των προθεσμιών που αφορούν σε οποιοδήποτε στάδιο υλοποίησης ενταγμένων επενδύσεων, ιδιωτικών και δημοσίων (π.χ. υποβολή αιτήσεων ενίσχυσης και πληρωμής, αξιολόγηση αιτήσεων, ενστάσεις, δημοπρατήσεις, υλοποίηση, τροποποιήσεις, εκκαθάριση πληρωμών κ.λπ.).
- Μείωση ή απαλοιφή του ελαχίστου ποσοστού επί του συνολικού εγκεκριμένου προϋπολογισμού που πρέπει να αιτείται ο δικαιούχος στην 1η αίτηση πληρωμής.
- Αύξηση του αριθμού των αιτημάτων πληρωμής, καθώς και τροποποίησης που μπορούν να υποβληθούν από τον δικαιούχο κατά τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης.
- Αύξηση ποσοστού πληρωμής προκαταβολών σε δικαιούχους για ενίσχυση της ρευστότητάς τους.
- Δυνατότητα ολοκλήρωσης της επένδυσης σε μικρότερο ποσοστό από το εγκεκριμένο φυσικό και οικονομικό της αντικείμενο, εφόσον το τμήμα που υλοποιήθηκε είναι αυτοτελές και λειτουργικό.
- Για επενδύσεις μεγάλου προϋπολογισμού, όπως αυτές της Μεταποίησης Γεωργικών Προϊόντων, δυνατότητα αποδέσμευσης ποσών που έχουν δεσμευτεί για την υλοποίησή τους, προκειμένου να κατευθυνθούν στην εξυπηρέτηση έκτακτων αναγκών των επιχειρήσεων και επανέλεγχος της διάθεσης ιδίων κεφαλαίων κατά το στάδιο του 1ου αιτήματος πληρωμής.
- Μη απαίτηση διενέργειας επιτόπιων επισκέψεων επαλήθευσης της υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου των επενδύσεων κατά τα ενδιάμεσα στάδια υποβολής αιτημάτων πληρωμής. Ο έλεγχος να πραγματοποιείται εκ των υστέρων και εφόσον έχουν αρθεί οι περιορισμοί.
- Αύξηση του ποσοστού συνολικής υπερδέσμευσης των πόρων του ΠΑΑ, με ένταξη περισσότερων επενδύσεων για τη στήριξη της επιχειρηματικότητας και με βάση τη πορεία εξυγίανσης των μέτρων αυτού, το εύρος της αναμενόμενης ύφεσης, την πρόβλεψη ή μη παράτασης της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου και την δυνατότητα ή μη μεταφοράς ανειλημμένων υποχρεώσεων στην επόμενη.

Περαιτέρω αξιοποίηση Μέτρων και Δράσεων του ΠΑΑ 2014-2020

Αναφορικά με τα μέτρα που λαμβάνονται στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020 και αφορούν στην ενίσχυση του κλάδου της ελαιοκαλλιέργειας, επισημαίνεται ότι βασικές προτεραιότητες της στρατηγικής του ΠΑΑ 2014-2020 για την αγροτική ανάπτυξη που εφαρμόζεται σε όλη τη χώρα, αποτελούν η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας του αγροδιατροφικού συστήματος και η ενίσχυση της αλυσίδας αξίας των εγχώριων αγροτικών προϊόντων. Οι εν λόγω προτεραιότητες επιδιώκονται, μεταξύ των άλλων, μέσα από την ενθάρρυνση ιδιωτικών επενδύσεων, με στόχους τον εκσυγχρονισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και την καθετοποίηση της παραγωγής τους σε προϊόντα με συγκριτικό πλεονέκτημα, που στοχεύουν στην αύξηση της παραγωγικότητας.

Στο πλαίσιο αυτό, συμπεριλαμβάνεται και η ενίσχυση επενδύσεων που αφορούν στον κλάδο της ελαιοκαλλιέργειας.

Ως εκ τούτου, κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο, μέσα από το ΠΑΑ 2014-2020, το οποίο αξιοποιεί τα κονδύλια του Πυλώνα II της ΚΑΠ, υλοποιούνται Μέτρα και Δράσεις από τα οποία μπορεί να επωφεληθεί ο κλάδος της ελαιοκαλλιέργειας.

Ενδεικτικά, αναφέρονται τα εξής υπομέτρα και μέτρα:

- Υπομέτρο 4.1: «Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις» (Σχέδια Βελτίωσης)

- Στο πλαίσιο του εν λόγω υπομέτρου, το οποίο έχει προκηρυχθεί ήδη, μεταξύ των άλλων, δίνεται στήριξη σε εκμεταλλεύσεις που στρέφονται προς ποιοτικά γεωργικά προϊόντα, ώστε να διευκολυνθεί η προσαρμογή τους στις ανάγκες της αγοράς και να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητά τους. Τα Σχέδια Βελτίωσης έχουν πλέον περάσει στη φάση της υλοποίησης.

Τα Σχέδια Βελτίωσης συνιστούν το βασικό επενδυτικό μέτρο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης και αποτελούν το κύριο μέσο για την επίτευξη του εκσυγχρονισμού των γεωργικών εκμεταλλεύσεων της πατρίδας μας μέσα από την εκμηχάνιση της ελληνικής γεωργίας. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο συγκεκριμένος στόχος κατέχει υψηλή θέση στις προτεραιότητες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, προκειμένου να δοθεί η απαραίτητη ώθηση στην Αγροτική Ανάπτυξη μέσω της αύξησης της παραγωγικότητας και της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών προϊόντων.

Ενδεικτικό του βάρους που έχει δοθεί στην υλοποίηση των Σχεδίων Βελτίωσης είναι και το γεγονός ότι, κατά τη φάση υποβολής αιτήσεων, αυξήθηκε η δημόσια δαπάνη του μέτρου από τα 315 εκατομμύρια ευρώ στα 600 εκατομμύρια ευρώ, προκειμένου να παρασχεθεί η δυνατότητα ένταξης σε όσο το δυνατόν περισσότερους δικαιούχους του προγράμματος.

Επιπρόσθετα, σημειώνεται ότι υπεγράφη Απόφαση που τροποποιεί το θεσμικό πλαίσιο των Σχεδίων Βελτίωσης, με σκοπό την προσαρμογή του στις ανάγκες που έχουν προκύψει από την πανδημία του κορωνοϊού.

Μετά τις εντατικές προσπάθειες που καταβλήθηκαν από τις Διαχειριστικές Αρχές του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και τις Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειών, σε συνεργασία με τη ΜΟΔ Α.Ε. που έχει την ευθύνη υλοποίησης του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) ξεκίνησαν οι πληρωμές στα Σχέδια Βελτίωσης από τον ΟΠΕΚΕΠΕ. Επισημαίνεται ότι η επιτάχυνση του χρονοδιαγράμματος των απαιτούμενων ενεργειών, ώστε να εκκινήσουν οι πληρωμές των επενδυτικών σχεδίων του Μέρους των Σχεδίων Βελτίωσης του ΠΑΑ το συντομότερο δυνατό, είχε τεθεί σε πρώτη προτεραιότητα από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

- Υπομέτρο 4.2: «Επενδύσεις στη μεταποίηση/εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων»

- Στο πλαίσιο των δράσεων του εν λόγω υπομέτρου, οι οποίες έχουν προκηρυχθεί ήδη, συμπεριλαμβάνεται και ο κλάδος της ελαιοκαλλιέργειας. Η στήριξη παρέχεται σε πολύ μικρές και μικρο-μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), με στόχο την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων τους, καθιστώντας τα ελκυστικά στους καταναλωτές και ενισχύοντας τον εξαγωγικό τους προσανατολισμό.

- Μέτρο 11 «Βιολογικές Καλλιέργειες»

- Έχουν πραγματοποιηθεί δύο προσκλήσεις του Μέρους 11 «Βιολογικές Καλλιέργειες» που αφορούσαν στη φυτική παραγωγή. Για την 1η Πρόσκληση (φυτική παραγωγή 2017), εγκρίθηκαν 223.058.463,48 ευρώ, ενώ για τη 2η Πρόσκληση (φυτική παραγωγή 2019) εγκρίθηκαν 209.990.254,30 ευρώ.

Στην 1η πρόσκληση του Μέρους 11 έτους 2017, στην Περιφέρεια Θεσσαλίας εντάχθηκαν συνολικά 11.885 στρ. ελαιοκαλλιέργειας [5.878 στρ. στη δράση 11.1.1. (ενίσχυση για τη μετατροπή) και 6.007 στρ. στη δράση 11.2.1 (ενίσχυση για τη διατήρηση)]. Ειδικότερα, στην Π.Ε. Μαγνησίας εντάχθηκαν 1.717 στρ. ελαιοκαλλιέργειας (1.219 στρ. στη δράση 11.1.1. και 498 στρ. στη δράση 11.2.1).

Στη 2^η πρόσκληση του Μέτρου 11 έτους 2019, στην Περιφέρεια Θεσσαλίας εντάχθηκαν 296 αιτούντες στη δράση 11.1.1 και 313 αιτούντες στη δράση 11.2.1.

Οι εκτάσεις ελαιοκαλλιέργειας που έχουν ενταχθεί στο σύστημα ελέγχου της βιολογικής παραγωγής στην Περιφέρεια Θεσσαλίας και στην Π.Ε. Μαγνησίας έχουν ως εξής:

	Ελιές επιτραπέζιες (στρ.)	Ελιές ελαιοποιήσιμες (στρ.)	Ελιές διπλής χρήσης (στρ.)	Σύνολο (στρ.)
Περ. Θεσσαλίας	13.250	22.744	6.324	42.318
Π.Ε. Μαγνησίας	5.903	14.407	4.540	24.850

- ΜΕΤΡΟ 13: «ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΣΕ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΖΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΦΥΣΙΚΑ Ή ΑΛΛΑ ΕΙΔΙΚΑ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ» που περιλαμβάνει τα κάτωθι Υπομέτρα:

➤ Υπομέτρο 13.1: «Χορήγηση αντισταθμιστικής ενίσχυσης σε ορεινές περιοχές»

Το Υπομέτρο 13.1 εφαρμόζεται σε όλες τις περιοχές που είναι χαρακτηρισμένες ως ορεινές με βάση την Οδηγία του Συμβουλίου 81/645/ΕΟΚ, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, και όπως αυτές αποτυπώνονται στο ισχύον Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020.

➤ Υπομέτρο 13.2: «Χορήγηση αντισταθμιστικής ενίσχυσης σε περιοχές με φυσικούς περιορισμούς, εκτός των ορεινών»

Το Υπομέτρο 13.2 εφαρμόζεται: α) στις περιοχές που υπόκεινται σε φυσικούς περιορισμούς που προκαλούνται από δυσχερείς κλιματολογικές ή εδαφολογικές συνθήκες ή συνδυασμό τους, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 32 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ.1305/2013 και όπως αυτές αποτυπώνονται στο ισχύον Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020 μετά τη νέα οριοθέτηση. β) στις περιοχές της Οδηγίας του Συμβουλίου 81/645/ΕΟΚ, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, οι οποίες ήταν επιλέξιμες βάσει του άρθρου 36 στοιχείο α) σημείο ii) του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ.1698/2005, κατά την περίοδο προγραμματισμού 2007-2013, και οι οποίες πλέον ανήκουν στις περιοχές χωρίς περιορισμούς μετά τη νέα οριοθέτηση.

➤ Υπομέτρο 13.3: «Χορήγηση αντισταθμιστικής ενίσχυσης σε περιοχές με ειδικά μειονεκτήματα»

Το Υπομέτρο 13.3 εφαρμόζεται στις περιοχές με ειδικούς περιορισμούς, παραμεθόριες και νησιωτικές περιοχές, όπου είναι απαραίτητη η διατήρηση της υπαίθρου και η μη εγκατάλειψη της γεωργικής δραστηριότητας, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 32 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ.1305/2013 και όπως αυτές αποτυπώνονται στο ισχύον Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020 μετά τη νέα οριοθέτηση.

Οι ενισχύσεις στους γεωργούς των ορεινών περιοχών και άλλων περιοχών που αντιμετωπίζουν φυσικά ή και άλλα μειονεκτήματα, χορηγούνται ετησίως ανά εκτάριο γεωργικής έκτασης, προκειμένου να αποζημιωθούν οι γεωργοί για το σύνολο των πρόσθετων δαπανών και την απώλεια εισοδήματος που σχετίζονται με μειονεκτήματα της γεωργικής παραγωγής στη σχετική περιοχή. Οι εν λόγω ενισχύσεις θα συνεχιστούν και στην επόμενη προγραμματική περίοδο.

Γενικά οι παραγωγοί, μέσω των ενισχύσεων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης, έχουν τη δυνατότητα για ολοκληρωμένες παρεμβάσεις σε επίπεδο αγροτικής εκμετάλλευσης, υποβάλλοντας σχέδια βελτίωσης για ενίσχυση, προκειμένου να πετύχουν τη μείωση του κόστους παραγωγής, τη βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων και την αύξηση ή την αναδιάρθρωση της παραγωγής τους.

Κατά τον σχεδιασμό της νέας προγραμματικής περιόδου, θα περιληφθούν αντίστοιχες δράσεις στο υπό κατάρτιση Στρατηγικό Σχέδιο της ΚΑΠ 2021-2027, δεδομένης της σημαντικής αναπτυξιακής τους συμβολής.

Το προσωρινό πλαίσιο για τα μέτρα κρατικών ενισχύσεων:

Περαιτέρω, σημειώνεται ότι λόγω των έκτακτων συνθηκών που έχουν δημιουργηθεί από την εξάπλωση του κορωνοϊού, σύμφωνα με την αριθ. C(2020) 1863 final/19.3.2020 Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το σχέδιο της οποίας τέθηκε σε κατεπείγουσα διαβούλευση μεταξύ των κρατών μελών, θεοπίστηκε προσωρινό πλαίσιο για τα μέτρα κρατικών ενισχύσεων που αποσκοπούν στη στήριξη της οικονομίας, το οποίο θα επιτρέπει στα κράτη μέλη να στηρίζουν τις επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν δυσκολίες λόγω της εξάρσης της νόσου COVID-19, διατηρώντας παράλληλα την ακεραιότητα της εσωτερικής αγοράς της ΕΕ και εξασφαλίζοντας ισότιμους όρους ανταγωνισμού.

Ειδικότερα, η συνολική ενίσχυση, σύμφωνα με την 5^η τροποποίηση του προσωρινού πλαισίου, δεν υπερβαίνει τις 270.000 ευρώ ανά επιχείρηση που δραστηριοποιείται στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας ή τις 225.000 ευρώ ανά επιχείρηση που δραστηριοποιείται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων. Η ενίσχυση μπορεί να χορηγείται με τη μορφή άμεσων επιχορηγήσεων, φορολογικών πλεονεκτημάτων και πλεονεκτημάτων πληρωμών ή με άλλες μορφές, όπως επιστρεπτές προκαταβολές, εγγυήσεις, δάνεια και ίδια κεφάλαια, με την προϋπόθεση ότι η συνολική ονομαστική αξία των εν λόγω μέτρων δεν υπερβαίνει το συνολικό ανώτατο όριο των 270.000 ευρώ ή των 225.000 ευρώ ανά επιχείρηση. Όλα τα αριθμητικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται, είναι ακαθάριστα, δηλαδή προ της αφαίρεσης φόρων ή άλλης επιβάρυνσης.

Τέτοιου είδους περιπτώσεις εξετάζονται από τις αρμόδιες, κάθε φορά, υπηρεσίες στη βάση των στοιχείων που κατατέθηκαν από τους ενδιαφερόμενους φορείς, τα οποία δείχνουν το μέτρο στο οποίο επηρεάστηκαν οι διάφοροι παραγωγικοί κλάδοι, αλλά και των περιορισμών που θέτει το ανωτέρω πλαίσιο, προκειμένου να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα.

Ως εκ τούτου, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, στο πλαίσιο της κυβερνητικής πολιτικής για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της νόσου COVID-19 στον πρωτογενή τομέα, σχεδιάζει τη λήψη μέτρων στήριξης της πρωτογενούς παραγωγής της χώρας, σύμφωνα με το προσωρινό πλαίσιο λήψης μέτρων κρατικών ενισχύσεων για τη στήριξη της οικονομίας που θέσπισε η προαναφερθείσα αριθμ. C(2020)1863 final της 19.03.2020 Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής εξετάζοντας κάθε φορά τις περιπτώσεις στη βάση των στοιχείων που κατατέθηκαν από τους ενδιαφερόμενους φορείς και των περιορισμών που θέτει το ανωτέρω πλαίσιο, προκειμένου να λάβει τα κατάλληλα μέτρα.

Προγράμματα Εργασίας Ο.Ε.Φ. για τις περιόδους 2018-2021 & 2021-2022

Όσον αφορά στον τομέα του ελαιολάδου και των βρώσιμων ελαίων, σημειώνεται ότι είναι σήμερα σε εξέλιξη το 3^ο έτος υλοποίησης των Προγραμμάτων Εργασίας των Οργανώσεων Παραγωγών Ελαιοουργικών Φορέων - Ο.Ε.Φ. για την τριετία 2018-2021. Τα ανωτέρω Προγράμματα Εργασίας:

- εγκρίθηκαν και υλοποιούνται σύμφωνα με τους Κανονισμούς (ΕΕ) αριθ. 611/2014 και (ΕΕ) αριθ. 615/2014 και την αριθ. πρωτ. 61/16616/31-1-2018 Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Συμπληρωματικά μέτρα για την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 611/2014 της Επιτροπής και του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 615/2014 της Επιτροπής, σχετικά με τα προγράμματα εργασίας για τη στήριξη των τομέων του ελαιολάδου και των επιτραπέζιων ελίων» (Β' 271/1-2-2018).
- αφορούν σε 16.000 (περίπου) παραγωγούς σε όλη την ελληνική Επικράτεια, η οποία για τις ανάγκες αυτών έχει χωρισθεί σε τέσσερις περιφερειακές ζώνες – Πελοπόννησος, Κρήτη, Υπόλοιπο ηπειρωτικής χώρας (συν την Εύβοια) και Υπόλοιπο Νησιωτικής Χώρας.
- περιλαμβάνουν δράσεις στον τομέα της παρακολούθησης και διαχείρισης της αγοράς στον κλάδο του ελαιολάδου και της επιτραπέζιας ελιάς, στον τομέα της βελτίωσης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της ελαιοκαλλιέργειας (συλλογικές εργασίες διατήρησης των ελαιώνων υψηλής περιβαλλοντικής αξίας που απειλούνται

με εγκατάλειψη, ανάπτυξη ορθών γεωργικών πρακτικών τεχνικών αντικατάστασης των χημικών προϊόντων κ.λπ.), στον τομέα της βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας της ελαιοκαλλιέργειας μέσω του εκσυγχρονισμού (κατάρτιση παραγωγών, αντικατάσταση μη παραγωγικών δένδρων με νέα κ.λπ.) και της βελτίωσης της ποιότητας του ελαιολάδου (βελτίωση των συνθηκών καλλιέργειας, συγκομιδής, παράδοσης και αποθεματοποίησης, παροχή τεχνικής βοήθειας στην παραγωγή και στη μεταποιητική διαδικασία, αξιοποίηση καταλοίπων παραγωγής ελαιολάδου κ.λπ.) και τέλος στον τομέα της ικνηλασιμότητας, της πιστοποίησης και της προστασίας της ποιότητας του ελαιολάδου και της επιτραπέζιας ελιάς.

Συγκεκριμένα, για τον Ν. Μαγνησίας, στο πλαίσιο της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την έγκριση Προγραμμάτων Εργασίας 2018-2021, η Ο.Ε.Φ. του Αγροτικού Συνεταιρισμού Πηλίου Βορείων Σποράδων, που αριθμεί 307 ελαιοκαλλιεργητές, υπέβαλλε Πρόγραμμα Εργασίας για την τριετία 2018-2021, στο οποίο προέβλεπε δράσεις:

1. βελτίωσης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της ελαιοκαλλιέργειας (ανάπτυξη ορθών γεωργικών πρακτικών ελαιοκαλλιέργειας με βάση περιβαλλοντικά κριτήρια προσαρμοσμένα στις τοπικές συνθήκες, μέτρα εποχικής παρατήρησης της εξέλιξης του δάκου με σκοπό τη μείωση της χρήσης χημικών σκευασμάτων, ανάπτυξη και εφαρμογή συστήματος ολοκληρωμένης διαχείρισης ελαιοκαλλιέργειας με στόχο την προστασία του περιβάλλοντος),
2. βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας της ελαιοκαλλιέργειας μέσω εκσυγχρονισμού (βελτίωση συστημάτων άρδευσης και των τεχνικών ελαιοκαλλιέργειας, κατάρτιση των ελαιοπαραγωγών σε νέες τεχνικές ελαιοκαλλιέργειας και εφαρμογή αρχών βιώσιμης διαχείρισης ελαιοκαλλιέργειας),
3. βελτίωσης της ποιότητας παραγωγής ελαιολάδου και επιτραπέζιας ελιάς (βελτίωση των συνθηκών ελαιοκαλλιέργειας, συγκομιδής ελιών, παράδοσης και αποθεματοποίησης πριν από τη μεταποίησή τους, αξιοποίηση των καταλοίπων παραγωγής ελαιολάδου και βρώσιμων ελαιών και βελτίωση των συνθηκών εμφιάλωσης ελαιολάδου και παροχή τεχνικής βοήθειας στα ελαιοτριβεία και συσκευαστήρια του φορέα σε θέματα που σχετίζονται με την ποιότητα των προϊόντων) και
4. ικνηλασιμότητας, πιστοποίησης και προστασίας της ποιότητας του ελαιολάδου και των βρώσιμων ελαιών (δημιουργία και διαχείριση συστήματος ικνηλασιμότητας ελαιοκομικών προϊόντων – ISO 22005:2007, πιστοποίησης ποιότητας ISO 22000:2005).

Το Πρόγραμμα Εργασίας της Οργάνωσης Ελαιοουργικών Φορέων του Αγροτικού Συνεταιρισμού Πηλίου – Βορείων Σποράδων εγκρίθηκε με την αριθ. 623/25238/30-03-2018 (ΑΔΑ 6Ε494653ΠΓ-ΩΜ7) απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Έγκριση Προγράμματος Εργασίας της Οργάνωσης Παραγωγών ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΠΗΛΙΟΥ-ΒΟΡΕΙΩΝ ΣΠΟΡΑΔΩΝ της Περιφερειακής Ενότητας Μαγνησίας και Σποράδων, για τα έτη 2018-2021 στο πλαίσιο των καν. (ΕΕ) 611/2014 και 615/2014», με τις ανωτέρω αναφερθείσες δράσεις, με συνολικό εγκεκριμένο προϋπολογισμό 854.798,61€, εκ των οποίων τα 742.375,54€ αφορούν σε ενωσιακή και εθνική χρηματοδότηση.

Σημειώνεται ότι, σήμερα, βρίσκεται σε εξέλιξη το τρίτο και τελευταίο έτος υλοποίησης του ανωτέρω Προγράμματος Εργασίας.

Επίσης, για την περίοδο 2021-2022, στο πλαίσιο της αριθ. πρωτ. 184/27855/29-1-2021 Απόφασης της Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιοουργικών Φορέων, περιόδου 2021-2022», όπως ισχύει, η Οργάνωση Παραγωγών ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΠΗΛΙΟΥ-ΒΟΡΕΙΩΝ ΣΠΟΡΑΔΩΝ έχει υποβάλλει πρόταση για νέο Πρόγραμμα Εργασίας, συνολικής αιτούμενης ενωσιακής και εθνικής χρηματοδότησης 933.780€, για υλοποίηση δράσεων ανάλογων του Προγράμματος 2018-2021. Η διαδικασία αξιολόγησης των Προγραμμάτων Εργασίας Ελαιοουργικών Φορέων 2021-2022 είναι σε εξέλιξη.

Όσον αφορά στη νέα ΚΑΠ, επισημαίνεται ότι προβλέπονται ανάλογα προγράμματα για τον τομέα του ελαιολάδου και των επιτραπέζιων ελιών.

Πολυλειτουργικά αγροκτήματα

Υπάρχει η δυνατότητα χαρακτηρισμού μίας αγροτικής εκμετάλλευσης ως πολυλειτουργικού αγροκτήματος. Το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τα πολυλειτουργικά αγροκτήματα, ορίζεται στον ν.4235/2014 (Α'32), όπως ισχύει, (άρθρο 52 και παράγραφος 3 του άρθρου 62) και στις αριθ. 543/34450/24-03-2017 (Β'1145) και 310/85788/18-09-2018 (Β'2559) κοινές αποφάσεις των Υπουργών Ανάπτυξης & Επενδύσεων και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων.

Ως πολυλειτουργικό αγρόκτημα δύναται να χαρακτηριστεί μία αγροτική εκμετάλλευση, η οποία λειτουργεί με έμφαση στις τοπικές παραγωγικές δυνατότητες κάθε περιοχής και η οποία διαθέτει τουλάχιστον: α) καλλιεργήσιμη έκταση, β) φυτικό ή ζωικό κεφάλαιο και γ) χώρο εστίασης ή δυνατότητα εκπαίδευσης ή δυνατότητα επίδειξης και παρακολούθησης της παραγωγικής διαδικασίας ή της οικοτεχνικής μεταποίησης. Οι λεπτομέρειες και οι προϋποθέσεις χαρακτηρισμού ορίζονται στις προαναφερθείσες ΚΥΑ.

Στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις που χαρακτηρίζονται ως πολυλειτουργικά αγροκτήματα, απονέμεται σήμα μετά από την κατοχύρωσή του στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας του Καταναλωτή. Μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας κατοχύρωσης του Σήματος, εκδίδεται Βεβαίωση Τήρησης Απαιτήσεων Λειτουργίας Πολυλειτουργικού Αγροκτήματος, κατόπιν σχετικής αίτησης, η οποία δίνει τη δυνατότητα προσωρινής λειτουργίας στο πολυλειτουργικό αγρόκτημα.

Κόστος παραγωγής

Έχουν σχεδιαστεί παρεμβάσεις όσον αφορά στην έμμεση μείωση του κόστους παραγωγής, παρέχοντας κίνητρα κυρίως για:

- εκσυγχρονισμούς γεωργο-κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων και καθετοποιήσεις μονάδων στο μέτρο των Σχεδίων Βελτίωσης, που έχει ήδη προκηρυχθεί με 316 εκατ. € και έχουν υπερεδεσμευθεί επιπλέον πόροι ύψους 300 εκατ. €, και της Μεταποίησης, που έχει επίσης προκηρυχθεί με 150 εκατ. € για επενδύσεις άνω των 600 χιλ. € και έχουν υπερδεσμευθεί επιπλέον 300 εκατ. € για εντάξεις έργων, αντίστοιχα,
- παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, έτσι ώστε να μειωθεί το υψηλό κόστος ενέργειας μέσω του μέτρου των Σχεδίων Βελτίωσης, που έχει ήδη προκηρυχθεί,
- συλλογική χρήση και επεξεργασία των αποβλήτων των γεωργο-κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων, μέσω του συνδυασμού των μέτρων Ομάδες Παραγωγών και Σχέδια Βελτίωσης,
- τυπικές και άτυπες συνεργασίες, όπως είναι οι ομάδες και οι οργανώσεις παραγωγών, τα συνεργατικά σχήματα, οι επιχειρησιακές ομάδες, μέσω του μέτρου των Ομάδων Παραγωγών, που έχει ήδη προκηρυχθεί με 25 εκατ. € και του μέτρου της Συνεργασίας, που επίσης έχει προκηρυχθεί με 64 εκατ. €.

Αθέμιτες εμπορικές πρακτικές

Επίσης, στο πλαίσιο της ενίσχυσης της διαπραγματευτικής δύναμης των Ελλήνων παραγωγών, αλλά και της ενίσχυσης και διασφάλισης του εισοδήματός τους, θα έρθει προς ψήφιση στη Βουλή το νομοσχέδιο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, το οποίο προβλέπει την «Ενσωμάτωση της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2019/633 σχετικά με τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές μεταξύ επιχειρήσεων στην αλυσίδα εφοδιασμού γεωργικών προϊόντων και τροφίμων».

Συγκεκριμένα, ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Σπήλιος Λιβανός, απαντώντας στη Βουλή σε Επίκαιρη Ερώτηση του βουλευτή του ΣΥΡΙΖΑ, κου Βασίλη Κόκκαλη, για την προστασία του αγροτικού εισοδήματος από αθέμιτες πρακτικές, προανήγγειλε την κατάθεση, το αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα, του νομοσχεδίου του ΥΠΑΑΤ για την ενίσχυση και τη διασφάλιση του εισοδήματος των

παραγωγών, το οποίο θα προστατεύει τους παραγωγούς από τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές που αναπτύσσονται εις βάρος τους.

Πρόκειται για ένα νομοσχέδιο υπέρ των παραγωγών μας, το οποίο θα τους προστατεύει από τις αθέμιτες πρακτικές που αναπτύσσονται εις βάρος τους, θα τους επιτρέπει να ενισχύσουν τη διαπραγματευτική τους θέση, θα υποχρεώνει την ύπαρξη σαφών και ξεκάθαρων όρων στις συμφωνίες που θα συνάπτονται μεταξύ αυτών και των αγοραστών των προϊόντων τους, και, συν τοις άλλοις, θα ορίζει συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα πληρωμών, τα οποία θα τους επιτρέπουν να προγραμματίσουν τη δραστηριότητα τους και τη ζωή τους. Επίσης, είναι ένα νομοσχέδιο, το οποίο προβλέπει και έναν ελεγκτικό μηχανισμό, προκειμένου να εξασφαλίσει την τήρησή του.

Συγκεκριμένα, με το ως άνω προτεινόμενο νομοσχέδιο:

- αποσαφηνίζονται οι όροι που οφείλουν να διέπουν τις συναλλαγές που πραγματοποιούνται μεταξύ των προμηθευτών των αγροτικών προϊόντων και των αγοραστών, εστιάζοντας στις εμπορικές πράξεις στις οποίες εμπλέκονται οι μεγάλες εφοδιαστικές αλυσίδες.
- μειώνεται σημαντικά ο χρόνος εξόφλησης των παραγωγών ο οποίος καθορίζεται το ανώτερο σε 30 ημέρες για την πώληση ευαλλοίωτων αγροκτηνοτροφικών προϊόντων και σε 60 ημέρες για τα υπόλοιπα γεωργικά προϊόντα και τρόφιμα.
- αντιμετωπίζεται η πρακτική της ανοιχτής τιμής που εφαρμόζεται στη χώρα μας και η οποία παραβιάζει τους κανόνες των καλών συναλλαγών.
- ενσωματώνεται η παραπάνω Ευρωπαϊκή Οδηγία στο Εθνικό Δίκαιο με σκοπό την περαιτέρω εναρμόνισή του με το Ευρωπαϊκό Δίκαιο.

Καταληκτικά, η Κυβέρνηση εξετάζει το ενδεχόμενο στα πλαίσια των δημοσιονομικών περιθωρίων που υπάρχουν να ενισχύσει όσους από τους ελαιοπαραγωγούς δεν έχουν τύχει καμίας ενίσχυσης από τις χρηματοδοτήσεις που έχουν δοθεί από την κυβέρνηση στο πλαίσιο αντιμετώπισης των συνεπειών της πανδημίας. Παράλληλα, το ΥΠΑΑΤ στο πλαίσιο και της νέας προγραμματικής περιόδου μελετά και καταγράφει όλα τα αιτήματα, καθώς και τις δυνατότητες εφικτότητάς τους και ένταξης στο συνολικότερο στρατηγικό σχεδιασμό με σκοπό την ένταξη τους σε προγράμματα και μέτρα της νέας ΚΑΠ.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

Βουλευτή κ. Χρ. Μπουκώρο